

OPINIE

Nuance rechtsstaat is in een klap weg

Een (vermeende) dader wordt aan de schandpaal genageld uit wraak om een oud vonnis. Media behoren daar niet aan mee te doen.

TJALLING VAN DER GOOT

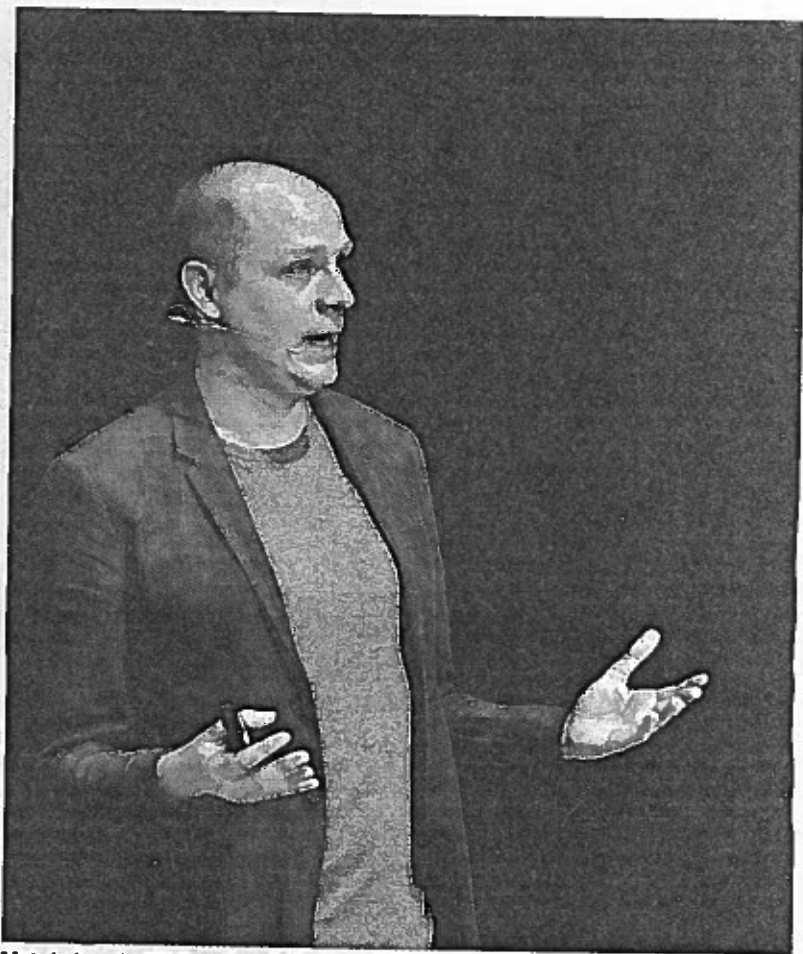
Metoo. We hebben er inmiddels allemaal van gehoord. Wie op sociale media een dergelijke hashtag plaatst, geeft daarmee aan te maken te hebben gehad met ongewenst seksueel gedrag. Mijn bijdrage gaat niet over de impact die zedenzaken hebben op slachtoffers. Ik wil en kan niks afdoen aan de gevolgen. Mijn grief gaat over de wijze waarop (vermeende) daders aan de schandpaal worden genageld.

In een rechtsstaat is het op papier goed geregeld. Indien iemand meent dat een ander strafbaar heeft gehandeld, wordt aangifte gedaan bij de politie. De politie doet hierna onderzoek. Onderdeel hiervan is het horen van eventuele getuigen en het verhoren van de verdachte. Als het Openbaar Ministerie meent dat er voldoende bewijs is, wordt de verdachte gedagvaard. Een onafhankelijke rechter geeft daarna een oordeel of de verdachte schuldig is en zo ja, welke straf moet worden opgelegd. In dat strafproces heeft een aangever een rol door – bijvoorbeeld – spreekrecht uit te oefenen of een vordering tot schadevergoeding in te dienen.

Met mededelingen zoals van Jelle Brandt Corstius die publiekelijke mediaondernemer Gijs van Dam beschuldigde van verkrachting, lijkt het strafproces verschoven van de zittingszaal naar de media. Daarbij is de nuance weg en is het helemaal niet meer van belang of feiten wettig en overtuigend te bewijzen zijn.

Dieptepunt in de #metoo-affaire is wat mij betreft de publicatie deze week over een vroegere producent en regisseur van kinderseries. In het weekblad *Privé* zijn tien pagina's ingeruimd om een oude zedenzaak te bekritisieren. In 1990 is de betrokkene door de rechtbank veroordeeld wegens ontucht met een aantal minderjarige acteurs. Er is geen hoger beroep ingesteld. Naar ik heb begrepen zijn twee van deze toenmalige aangevers nu naar *Privé* gestapt om hun verhaal te doen. Vrij vertaald komt het er op neer dat het hen dwars zit dat de rechtbank een – in hun ogen – te lage straf oplegde. De slachtoffers wier zaak tot een vonnis heeft geleid hebben er moeite mee dat de destijds veroordeelde nu zou kunnen genieten van een onbezorgde oude dag.

Wraak en onvrede over een vonnis dus als uitgangspunt. En media die gretig meeliften op dit smeuge verhaal. De publicatie in *Privé* is door vele media overgenomen. Maar wel een publicatie over een

Met de beschuldiging door Jelle Brandt Corstius lijkt het strafproces verschoven van de zittingszaal naar de media. FOTO BENTING

Strafproces lijkt verschoven van de zittingszaal naar de media

verhaal dat door de onafhankelijke rechter, met alle waarborgen en rechten voor verdachte en aangevers, lang geleden reeds is beoordeeld. De betrokkene heeft bijna dertig jaar geleden zijn straf gehad. Wat bezielt mensen om na zoveel jaar te ageren tegen een in hun ogen te lage straf? Waarom lenen media zich voor een stuk waarin een oude rechtszaak over wordt gedaan met als kennelijk doel de naam van de dader te bezoedelen? Dat is onbegrijpelijk en zorgelijk.

Media hebben een waakhondfunctie. Dus als er bewijs is dat iemand zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit, zult u mij niet horen dat de media hierover niks mogen melden. Maar een oud vonnis is geen nieuws, mogelijk zelfs smaadschrift als degene daarmee opzettelijk iemands eer en goede naam aanrandt. Media behoren per-

sonen geen podium te geven om hun frustraties – terecht of onterecht – over onze rechtsstatelijke beginselen te uiten.

Mensen die publiekelijk worden beschuldigd van seksuele uitpattingen, kunnen zich niet of nauwelijks verdedigen. Je mond houden, kan worden uitgelegd als erkenning van schuld. Maar publiekelijk reageren lijkt al snel op modder gooien. Alle waarborgen waarmee normaal gesproken het proces wordt omgeven waarin door een rechter de schuld kan worden vastgesteld, gelden niet meer. Maar media hebben een eigen verantwoordelijkheid. Een beschuldiging zonder bewijs is niet voor publicatie vatbaar. Publicatie is louter schadelijk voor de beschuldigde.

Een slachtoffer moet naar de politie stappen, niet naar de media. Dat is in het belang van degene die wordt beschuldigd, mogelijk ten onrechte. Maar ook in het belang van ons allemaal. U en ik willen dat niet de hardste schreeuwer wint, maar dat zorgvuldig wordt geoordeeld over schuld en onschuld. U zult die beschuldigde maar zijn.

Tjalling van der Goot is advocaat bij Anker & Anker Strafrechtadvocaten